Úřední věstník
Evropské unie

CS
Řada C

C/2025/4206

20.8.2025

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru

Reindustrializace Evropy – příležitost pro podniky, zaměstnance a občany v kontextu krize životních nákladů

(stanovisko z vlastní iniciativy)

(C/2025/4206)

Zpravodaj: **Andrés BARCELÓ DELGADO (ES-I)**

Spoluzpravodajka: **Monika SITÁROVÁ (SK-kat. 2)**

Poradci	Vega GIL OYAREGUI (pro zpravodaje skupiny I) Juan José LUIS DELGADO (pro spoluzpravodajku kategorie 2)
Rozhodnutí plenárního shromáždění	5. 12. 2024
Právní základ	čl. 52 odst. 2 jednacího řádu
Odpovědná komise	Poradní komise pro průmyslové změny (CCMI)
Přijato v sekci	4. 6. 2025
Přijato na plenárním zasedání	18. 6. 2025
Plenární zasedání č.	597
Výsledek hlasování (pro/proti/zdrželi se hlasování)	197/0/2

ÚVOD

Toto stanovisko je součástí širšího balíčku stanovisek EHSV věnovaných tématu krize spojené s nárůstem životních nákladů. EHSV v rámci tohoto balíčku zkoumá různé aspekty této politické výzvy a předkládá komplexní a rozsáhlý soubor doporučení určených evropským a vnitrostátním tvůrcům politik, organizacím občanské společnosti a dalším zúčastněným stranám. Balíček obsahuje sedm „odvětvových stanovisek“ ([1]), z nichž každé je věnováno otázkám v konkrétní příslušné oblasti politiky. Obecná politická doporučení zaměřená na celkové řešení krize spojené s nárůstem životních nákladů a na budování odolnosti vůči krizím v budoucnu jsou pak představena v „zastřešujícím stanovisku“ ([2]).

1. Závěry a doporučení

1.1 EHSV vítá iniciativu Komise Kompas konkurenceschopnosti, která se zaměřuje na zlepšení konkurenceschopnosti hospodářství EU s cílem snížit rozdíl oproti USA a Asii. Jeho vývoj musí zahrnovat jasné ukazatele výkonnosti, které umožní orgánům EU a zúčastněným stranám sledovat plnění každého úkolu zahrnutého do této iniciativy. Ke zvýšení konkurenceschopnosti EU jsou zapotřebí též vyšší soukromé i veřejné investice.

([1]) Stanoviska EHSV *Reindustrializace Evropy – příležitost pro podniky, zaměstnance a občany v kontextu krize životních nákladů, Nechat krize za sebou – Opatření pro odolné, soudržné a inkluzivní evropské hospodářství* (Úř. věst. C, C/2025/3195, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3195/oj), *Jak nefunkčnost jednotného trhu umocňuje zvyšování životních nákladů* (Úř. věst. C, C/2025/3189, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3189/oj), *Postupné ukončování dotací na fosilní paliva při současném zajištění konkurenceschopnosti Evropy, zmírnění krize spojené s nárůstem životních nákladů a prosazování spravedlivé transformace* (Úř. věst. C, C/2025/3191, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3191/oj), *Roztříštěnost dodavatelských řetězců a dopad na životní náklady* (Úř. věst. C, C/2025/4209, 17.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4209/oj), *Jak řešit pokles kupní síly a riziko rostoucích nerovností, vyloučení a marginalizace* (Úř. věst. C, C/2025/4208, 17.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4208/oj), *Prudký nárůst cen v oblastech dopravy, energetiky a bydlení: úloha kvalitních veřejných služeb při řešení problému vysokých životních nákladů* (Úř. věst. C, C/2025/3192, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3192/oj).

([2]) Stanovisko ECO/660 *Doporučení organizované občanské společnosti ohledně řešení krize životních nákladů* (připravuje se).

1.2 Pracovní program Komise na rok 2025 zahrnuje Akční plán pro cenově dostupnou energii. EHSV žádá od Komise záruku, že plán zajistí dodávky elektřiny a stabilní, konkurenceschopnou a předvídatelnou cenu. Měl by také zahrnovat nízkouhlíkovou energii prostřednictvím obnovitelných zdrojů a paliv z obnovitelných zdrojů nebiologického původu (RFNBO).

1.3 Jádrem procesu reindustrializace musí být otevřená strategická autonomie, která zajistí přístup k surovinám, diverzifikaci zdrojů a zvýší odolnost hospodářství EU. Aby podniky získaly podnět k přesunu své výroby do EU, EHSV doporučuje přijmout průmyslovou politiku vycházející z přístupu založeného na hodnotovém řetězci. Tento přístup zdůrazňuje stejnou důležitost předcházejících i navazujících činností během transformace. Toho lze dosáhnout zvýšením počtu partnerství se zeměmi mimo EU a zjednodušením povolovacích postupů na podporu růstu vlastního těžebního průmyslu EU, současně s tím je ovšem nutno zajistit dodržování pracovních, sociálních a environmentálních norem.

1.4 Zákonodárci EU musí využít připravovaný akt o akcelerátoru dekarbonizace průmyslu k zajištění udržitelnosti alternativních obchodních modelů a modelů oběhového hospodářství tím, že podnikům, které se věnují transformaci, nabídnou urychlené povolování, finanční podporu a politickou podporu. Návrh aktu o oběhovém hospodářství by měl vyslat jasný signál podpory oběhovým podnikům a ujistit investory, že EU je ideálním prostředím pro vývoj čistých řešení.

1.5 V zájmu posílení sociálního aspektu jednotného trhu musí být součástí procesu reindustrializace sociální dialog včetně kolektivního vyjednávání.

1.6 Reindustrializace vyžaduje specializovaný inovační program s konkrétními cíli, které zahrnou jak stávající průmyslová odvětví, tak nový vývoj, a budou vycházet ze sociálního dialogu. Tento program vyžaduje veřejné investice, které musí být spojeny se sociální podmíněností dle Dohody o čistém průmyslu.

1.7 EHSV navrhuje, aby EU podpořila programy partnerství veřejného a soukromého sektoru na podporu průmyslových investic, přičemž by existovala zvláštní část podporující podnikání mladých lidí ve zpracovatelském průmyslu. Takový program by měl podporovat spolupráci mezi veřejnými institucemi a soukromými společnostmi s cílem urychlit inovace a uvádění nových technologií na trh.

1.8 EHSV žádá, aby připravovaný návrh Komise o unii dovedností umožnil přímé uznávání a potvrzování dovedností pracovníků v celé EU poté, co byly uznány veřejnými orgány jednoho členského státu, což by snížilo byrokratickou zátěž. Komise musí zahájit celounijní program na podporu průmyslového a spravedlivě placeného učňovského vzdělávání u mladších generací, a podpořit tak odolnější pracovní sílu. Měla by také poskytnout nástroje pro předvídání a řízení změn a v rámci sociálního dialogu nabídnout postup spravedlivé transformace, který bude zahrnovat prohlubování dovedností a změnu kvalifikace pracovníků.

1.9 Systém zadávání ekologicky čistých veřejných zakázek je příležitostí, jak nediskriminačním způsobem podpořit a ocenit úsilí podniků EU o udržitelnost.

1.10 Vzhledem k cíli zvýšit konkurenceschopnost a udržet a rozvíjet průmyslovou výrobu v EU žádá EHSV, aby souhrnné balíčky zajistily podnikům a pracovníkům regulační soudržnost a právní jistotu, zefektivnily povolovací postupy tak, aby byly jasnější, rychlejší a předvídatelnější, snížily požadavky na podávání zpráv a zrušily podávání zpráv, které je nadbytečné. Harmonizace norem pro čisté technologie v celé EU může též podnikům usnadnit přístup na trh a dodržování předpisů.

2. **Obecné připomínky**

2.1 Zatímco některé makroekonomické ukazatele by mohly naznačovat, že ekonomika EU funguje přijatelným způsobem, s nižší inflací, velmi nízkou mírou nezaměstnanosti a lepšími náklady na energie než během energetické krize v roce 2022, průzkum Evropské komise Eurobarometr z podzimu 2022 zjistil, že **rostoucí životní náklady** jsou nejpalčivějším problémem pro 93 % občanů EU ([3]). Tento pocit přetrvává: životní náklady (42 %) a hospodářská situace (41 %) byly hlavními tématy, která motivovala evropské občany k hlasování v posledních volbách do Evropského parlamentu v červnu loňského roku ([4]). V nejnovějším rozsáhlém průzkumu Eurofound 2024 navíc „více respondentů než v předchozím roce uvedlo, že je obtížné vyjít s penězi, přičemž 30 % respondentů uvedlo, že je obtížné nebo velmi obtížné vyjít s penězi, a to oproti 22 % v roce 2023“ ([5]).

2.2 Evropa se v současné době potýká s **dvojím problémem,** a to s řešením krize životních nákladů a se zvrácením dlouhodobých dopadů deindustrializace. Oba problémy jsou vzájemně úzce propojeny a mají značné důsledky pro podniky, pracovníky a občany v celé Unii.

2.3 Hlavní příčiny **krize životních nákladů** jsou tyto:

2.3.1 v roce 2021 se v důsledku rychlého hospodářského oživení po období COVID-19 zvýšila **inflace** a dosáhla 2,9 %. V důsledku války na Ukrajině a energetické krize se míra inflace v roce 2022 zvýšila na 9,2 %. Poté mírně klesla na 6,4 % a v roce 2024 se zmírnila na 2,6 %. Pocit inflace je však velmi silný, protože zboží z nákupního koše domácností má trvale vzestupnou tendenci ([6]). Výrazně to narušilo kupní sílu, což způsobilo obrovský finanční tlak na domácnosti se středními a nízkými příjmy.

2.3.2 Přestože velkoobchodní **ceny elektřiny a plynu** od konce roku 2022 výrazně klesly, zůstávají přibližně na dvojnásobku historické úrovně, přičemž výkyvy jsou ovlivněny regulačními opatřeními, podmínkami na trhu a pokračujícím geopolitickým napětím ([7]). Nedávná reforma trhu s elektřinou nepřinesla kýžený výsledek, neboť žebříček nabídkových cen (systém mezních cen) brání spotřebitelům plně využívat výhod plynoucích ze zavádění energie z obnovitelných zdrojů. Draghiho zpráva ukazuje velký rozdíl v cenách elektřiny a plynu mezi EU a USA ([8]). Náklady na energii jsou i nadále problémem nejen pro průmysl, který patří vedle dopravy k největším spotřebitelům energie, ale také pro nejzranitelnější domácnosti.

2.3.3 Dopad na **hospodářskou nerovnost** byl různý a měl více rozměrů: týkal se příjmů, přístupu ke zdravotní péči a vzdělávání. Reálné mzdy v roce 2024 v EU se stále odhadují o 1,1 % níže než v roce 2019. Mnoho nízko - a středněpříjmových domácností stále pociťuje negativní vlivy období vysoké inflace na jejich kupní sílu. Ve srovnání s úrovněmi před rokem 2022 zůstává vysoká zejména míra materiální a sociální deprivace a finanční tísně pracovníků ([9]). Zároveň byly některé společenské skupiny postiženy více než jiné. Nejvíce utrpěla pracovní místa s nízkou kvalifikací, ženy a mladí lidé. Dlouhodobé dopady je třeba ještě prozkoumat ([10]).

2.3.4 Krize životních nákladů, prudce stoupající ceny energií a dopad pandemie COVID-19 zhoršily problémy s **cenovou dostupností bydlení**. Kromě toho stojí za zvýšením nákladů na bydlení strukturální faktory, jako je urbanizace, demografické změny a spekulativní investice do nemovitostí ([11]). Nadměrné náklady na bydlení se dotýkají nejen domácností s nízkými příjmy, ale i domácností s příjmy středními a mladých lidí. Cenově dostupné bydlení je pro mladé lidi pravděpodobně hlavním problémem, který jim brání v zahájení samostatného života. Ačkoli na konci roku 2023 byla situace na trhu práce pro mladé lidi příznivější než v posledních letech, na jejich cestě k nezávislosti zůstávalo mnoho překážek, jako jsou například rostoucí životní náklady a neschopnost odstěhovat se z domova rodičů ([12]).

([3]) Eurobarometr 2022.
([4]) Eurobarometr 2024.
([5]) Kvalita života v EU v roce 2024 – výsledky elektronického průzkumu Život a práce v EU, 2025, Eurofound.
([6]) Eurostat.
([7]) Ceny energií a náklady na energie v Evropě, 2024, Evropská komise.
([8]) Draghiho zpráva o budoucnosti evropské konkurenceschopnosti.
([9]) Labour market and wage developments in Europe - Annual report 2024 (Trh práce a vývoj mezd v Evropě – Výroční zpráva za rok 2024). GŘ pro zaměstnanost, Evropská komise.
([10]) Evropský institut pro rovnost žen a mužů, 2021.
([11]) EPRS, Výzkumná služba Evropského parlamentu, 2024.
([12]) Eurofound 2023.

2.4 **Deindustrializace** v Evropě

V posledních několika desetiletích prochází Evropa stále probíhajícím procesem deindustrializace, který se vyznačuje trvalým poklesem podílu výroby na ekonomice jako celku. V posledních letech se podíl průmyslu na HDP snížil z 21,0 % v roce 2005 na 18,5 % v roce 2022 ([13]). Od roku 2008 dochází na celém kontinentu k nezadržitelnému poklesu pracovních míst ve výrobě a dopad se netýká jen pozic s nízkou kvalifikací, ale i vysoce kvalifikovaných odborníků ([14]). Tato změna byla způsobena několika faktory:

2.4.1 globalizací: společnosti tradičně snižovaly náklady využitím externích dodavatelských řetězců a přesunem svých výrobních kapacit do jiných lokalit. Přesun výroby do regionů s nižšími náklady na pracovní sílu měl za následek offshoring výroby, což vedlo k uzavírání továren a ztrátám pracovních míst v Evropě.

2.4.2 Zpožděními při technologické adaptaci a nedostatečnými investicemi do inovací: pokrok v automatizaci a digitalizaci snížil poptávku po tradičních pracovních místech v průmyslu, což způsobilo nesoulad mezi dovednostmi pracovní síly a potřebami moderních průmyslových odvětví.

2.4.3 Zaměřením politiky na služby: mnohá evropská hospodářství čím dál více upřednostňují odvětví zaměřená na služby, což v některých případech vedlo k menšímu zaměření na tradiční výrobu. Tento posun přispěl k poklesu průmyslové činnosti a dokládá potřebu vyváženějšího politického přístupu.

2.4.4 Na deindustrializačních procesech se výrazně podílela také obchodní a průmyslová politika EU, její politika environmentální a regulační, demografické změny či nedostatek pracovních sil, nedostatek odpovídajících investic a klesající konkurenceschopnost.

2.4.5 Důsledky deindustrializace jsou dalekosáhlé. Regiony, které kdysi prosperovaly díky výrobě, zažívají hospodářskou stagnaci, vyšší míru nezaměstnanosti a prohlubující se regionální rozdíly. Ztráta průmyslových kapacit rovněž zvýšila závislost Evropy na dovozu, což tento kontinent vystavuje zranitelnosti globálních dodavatelských řetězců a energetických trhů, jak ukázaly zkušenosti z pandemie COVID-19.

2.5 **Průmysl se vrací na politický program**

Nejlepší volbou by byla reindustrializace, která nabízí strategickou cestu k:

2.5.1 posílení hospodářské odolnosti: zvyšování celkových nákladů na vlastnictví, rostoucí mzdy, a to i v zemích mimo EU, zvyšující se náklady na dopravu, vyšší dovozní cla a náklady, jakož i možné narušení dodávek, to vše snižuje obvyklé nákladové zvýhodnění externě zajišťovaných dodavatelských řetězců. Zvýšením místní výroby a snížením závislosti na nestabilních globálních dodavatelských řetězcích může Evropa posílit svou hospodářskou stabilitu a strategickou autonomii.

2.5.2 Podpoře inovací: průmysl je hlavní hnací silou inovací výrobků, procesů a služeb. Nové výzvy v souvislosti s digitalizací a umělou inteligencí, robotikou a oběhovým hospodářstvím představují pro EU zásadní příležitost. Nastupující reindustrializaci nyní formuje průmysl 5.0. Cílem je vytvoření moderní, konkurenceschopné a udržitelné průmyslové základny.

2.5.3 Prosazování udržitelnosti: Integrace udržitelných postupů a oběhového hospodářství do průmyslových činností může EU pomoci dosáhnout ambiciózních cílů v oblasti klimatu a zároveň snížit závislost na surovinách a vytvořit nové tržní příležitosti.

2.5.4 Poskytování kvalitních a jistých pracovních míst spolu s trvalým sociálním dialogem: průmysl je hnací silou zaměstnanosti a zajišťuje sociální integraci a stabilitu.

2.5.5 V některých zemích se osvědčilo využití metody odkupu podniku zaměstnaneckým družstvem (cooperative workers' buyout, WBO), která by se mohla ujmout i v dalších členských státech EU. Při správném nastavení může tento postup ochránit pracovní místa a výrobní závody.

([13]) Národní účty a HDP, Eurostat, 2024.

([14]) The changing structure of employment in the EU: Annual Review 2023 (Měnící se struktura zaměstnanosti v EU: Roční přehled 2023), s. 5, Eurofound, 2023.

2.6 **Strategické politické souvislosti**:

Prostřednictvím politických iniciativ v souladu s Draghiho zprávou o konkurenceschopnosti EU a iniciativami Evropské komise musí průmysl EU překonat rozdíl oproti svým hlavním obchodním partnerům, jako jsou USA a Čína.

2.6.1 Dohoda o čistém průmyslu navrhuje jasnou cestu, jak se zaměřit na dekarbonizaci, čisté technologie a stimulaci investic. Komise pomůže vytvořit regulační rámec přispívající k růstu a podpoří průmysl v jeho úsilí o inovace, rozšiřování, výrobu produktů a poskytování služeb, přičemž bude spolupracovat se všemi zúčastněnými stranami, aby zajistila cílená řešení pro každý hodnotový řetězec.

2.6.2 „Kompas konkurenceschopnosti" vychází z doporučení uvedených ve zprávě Maria Draghiho o budoucnosti evropské konkurenceschopnosti a vymezuje tři hlavní oblasti činnosti: inovace, dekarbonizaci a konkurenceschopnost, bezpečnost a odolnost, a pět průřezových činností: zjednodušení, snížení překážek jednotného trhu, financování konkurenceschopnosti, podporu dovedností a kvalitních pracovních míst a harmonizaci a koordinaci politik na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni. Přinese „nebývalé" snížení byrokracie se zvláštním zaměřením na evropské malé a střední podniky a bude zahrnovat nástroj pro koordinaci konkurenceschopnosti, který pomůže členským státům spolupracovat na projektech společného strategického zájmu.

3. **Konkrétní připomínky**

3.1 Tím, že bude Evropa řešit hlavní příčiny deindustrializace a krize životních nákladů, může využít tento okamžik k oživení svého hospodářství, posílení své pracovní síly a zlepšení kvality života svých občanů. Zde je několik klíčových aspektů a příležitostí:

pro podniky:

3.1.1 Reindustrializace nabízí příležitost využít vyspělé technologie, podpořit **inovace** a zvýšit globální **konkurenceschopnost**. Evropský průmysl se může stát lídrem v zelené a digitální transformaci.

3.1.2 Díky obnově a relokalizaci výroby mohou podniky zmírnit rizika narušení **globálních dodavatelských řetězců** a stabilizovat náklady.

3.1.3 Přijetí **udržitelných postupů** v souladu s cíli EU v oblasti klimatu může uvolnit nové trhy pro výrobky a služby šetrné k životnímu prostředí.

Pro pracovníky:

3.1.4 Opětovné zaměření na průmysl může zajistit **dobře placená a stabilní pracovní místa** v různých odvětvích a vyřešit problémy s nezaměstnaností, které se zhoršily v důsledku deindustrializace.

3.1.5 Investice do **vzdělávání a odborné přípravy** zajišťují pracovní sílu schopnou plnit požadavky moderních průmyslových odvětví.

3.1.6 Místní a odolná průmyslová odvětví poskytují **stabilnější pracovní příležitosti** a snižují závislost na nestabilních globálních trzích.

3.1.7 Zaměření na udržitelné a etické postupy může pracovníkům přinést **lepší pracovní podmínky** a jistotu zaměstnání.

Pro občany:

3.1.8 Prosperující průmyslový sektor podporuje celkovou **hospodářskou stabilitu**, zlepšuje životní úroveň a snižuje chudobu.

3.1.9 Průmysl poskytuje kvalitní pracovní místa, která spolu s daněmi odváděnými průmyslovými odvětvími zajistí **veřejné investice** do infrastruktury a služeb.

3.1.10 Revitalizované průmyslové zóny mohou vést k lepší infrastruktuře, posíleným veřejným službám a **dynamickému místnímu hospodářství**.

3.2 Celkově může reindustrializace přinést významné dlouhodobé výhody. Zároveň však také představuje výzvy, které vyžadují koordinované úsilí na úrovni EU i členských států a které je třeba zvládnout prostřednictvím promyšleného politického a strategického plánování:

3.2.1 Jedním z největších problémů je přilákat a udržet si kvalifikované pracovníky. Průmysl soutěží s ostatními hospodářskými činnostmi o přilákání a udržení nejlepších talentů, což vyžaduje nabídku stabilních pracovních míst, konkurenceschopných platů a kariérního rozvoje. Plán pro kvalitní pracovní místa je pozitivní iniciativou Evropské komise, neboť kvalitní pracovní místa a důstojné pracovní podmínky jsou nutným předpokladem přilákání pracovníků. Dále je třeba realizovat politiky k aktivaci specifických segmentů populace, jež se nacházejí mimo trh práce, a poskytnout jim potřebné dovednosti, se zvláštním zaměřením na ženy, mladé lidi a migranty a další zranitelné skupiny. Kromě toho musí být členské státy otevřené přijímání kvalifikovaných pracovníků ze zemí mimo EU, a to hladce a bez byrokratických překážek. Znamená to urychlit udělování pracovních povolení, uznávat zahraniční kvalifikace a zajistit rovné zacházení. EU by se měla snažit být preferovanou destinací pro kvalifikované pracovníky z celého světa.

3.2.2 Nabídka školení a rozvoje technických i interpersonálních dovedností, jakož i jasné kariérní dráhy a profesních vyhlídek pro pracovníky: s rozvojem průmyslových odvětví je třeba neustále školit a rekvalifikovat pracovní sílu, aby se zajistil náležitý soulad mezi dovednostmi a požadavky trhu práce. Kvalifikovaná a odolná pracovní síla je obzvláště důležitá v odvětvích, která čelí souběžné transformaci. Vítáme též výzvu Komise k úpravě pravidel státní podpory a zavedení sociální podmíněnosti veřejných investic tak, aby bylo možno pro průmysl připravit lepší pobídky k investicím do prohlubování a změn kvalifikace, kvalitních pracovních míst a náboru pracovníků v zájmu spravedlivé transformace. Unie dovedností a Strategický plán vzdělávání v oborech STEM by měly pomoci s realizací tohoto cíle. Tato odborná příprava by měla umožnit přímé uznávání a potvrzování dovedností pracovníků v celé EU poté, co byly uznány veřejnými orgány jednoho členského státu, což by snížilo byrokratickou zátěž.

3.2.3 Rychlé tempo technologického pokroku vyžaduje, aby se průmyslová odvětví neustále přizpůsobovala a inovovala. Průmysl musí přijmout digitální transformaci, která zahrnuje zavádění nových technologií, se zvláštním důrazem na důkladný přístup ke kybernetické bezpečnosti, aby byla zaručena integrita údajů a plné dodržování osobních práv.

3.2.4 Reindustrializace a současná dekarbonizace jsou výzvou. Průmyslová odvětví musí vyvažovat růst s environmentální a sociální udržitelností. Začlenění udržitelných postupů do průmyslových procesů je nezbytné k dodržení předpisů v oblasti životního prostředí a splnění očekávání spotřebitelů. To zahrnuje zavádění ekologických technologií, snižování uhlíkové stopy a prosazování zásad oběhového hospodářství. Je nutné podporovat oběhové výrobky a inovativní obchodní modely založené na oběhovosti pomocí pobídek, které jim umožní nadále konkurovat tradičním a ziskovým obchodním modelům a učiní „zelené“ a „čisté“ výrobky a služby cenově dostupnými.

3.2.5 Regulační a administrativní zátěž a přeshraniční problémy: regulační prostředí a administrativní schvalovací postupy v EU jsou často považovány za složité a zatěžující, přičemž 32 % firem z EU označilo předpisy za „hlavní překážku“ svých investičních aktivit ([15]). Podniky čelí značným nákladům na dodržování předpisů a administrativním průtahům při získávání povolení a schválení, což může odrazovat od investic a inovací. Navzdory jednotnému trhu vytvářejí rozdíly ve vnitrostátních předpisech, normách a postupech překážky vstupu na trh a zvyšují náklady podniků působících ve více zemích EU. Zjednodušení neznamená deregulaci. Nejde o to demontovat Zelenou dohodu nebo základní sociální ochranu ani měnit Evropu do podoby USA. Cílem je proškrtat byrokracii, která není nikomu ku prospěchu.

3.2.6 Reindustrializace by sice mohla vytvořit nová pracovní místa, ale mohla by také vést k nahrazení technologiemi, kdy automatizace a pokročilé technologie nahradí některé druhy práce. Řešení tohoto problému bude vyžadovat specifické programy pro změnu kvalifikace a sociální politiky.

3.2.7 S rostoucí konkurenceschopností průmyslových odvětví se může zvyšovat tlak ze strany globálních konkurentů. Udržení konkurenční výhody bude vyžadovat neustálé inovace a investice.

([15]) Výroční zpráva o jednotném trhu a konkurenceschopnosti pro rok 2025, 2025, Evropská komise.

3.2.8 Součástí procesu reindustrializace musí být sociální dialog včetně kolektivního vyjednávání, aby byl zajištěn participativní přístup. Zaměstnavatelé i pracovníci by se měli zavázat k vytvoření a realizaci konkurenceschopných vzdělávacích programů, jež budou zvyšovat průmyslovou, sociální a územní soudržnost prostřednictvím kolektivního vyjednávání a účasti pracovníků na úrovni podniků. Nová společenská smlouva by měla počítat též s organizovanou občanskou společností, hlasem mladých lidí a zejména těch regionů, na něž mají transformace největší dopad.

3.3 Úloha průmyslu jako hnací síly inovací a služeb s přidanou hodnotou:

3.3.1 Průmysl je tím, kdo může zařídit reindustrializaci Evropy a posílit hospodářský růst, inovace a udržitelnost. Podporuje rozvoj služeb s vysokou hodnotou, zmírňuje krizi životních nákladů a brání deindustrializaci rozvíjením inovací, revitalizací místních ekonomik, tvorbou pracovních míst a motivováním místních obyvatel, aby zůstali v průmyslových oblastech:

3.3.2 Průmysl je klíčovou hnací silou **inovací** a často udává směr ve výzkumu a vývoji nových technologií a postupů. Tyto inovace se mohou přenést i do dalších odvětví a podpořit kulturu neustálého zlepšování a technologického pokroku.

3.3.3 Průmysl často podporuje **služby s přidanou hodnotou**, které zlepšují celkový hodnotový řetězec. Patří sem vše od pokročilých výrobních postupů po poprodejní služby, snižují se výrobní náklady a zvyšuje se kvalita výrobků a spokojenost zákazníků.

3.3.4 Pracovní místa v průmyslu, zejména v odvětvích se špičkovými technologiemi a pokročilými výrobními postupy, **nabízí** zpravidla **vyšší mzdy** než řada jiných pracovních míst v odvětví služeb. To může pomoci zlepšit životní úroveň a snížit nerovnost příjmů.

3.3.5 Průmysl nabízí významné možnosti **profesního růstu** a kariérního postupu. Pracovníci mohou využít přínosy průběžného vzdělávání a rozvoje dovedností a možnosti postupu na vyšší pozice.

V Bruselu dne 18. června 2025.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Oliver RÖPKE